

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a doua

CAUZA ÖZPINAR ÎMPOTRIVA TURCIEI

(Cererea nr. 20999/04)

Hotărâre

Strasbourg

19 octombrie 2010

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Özpinar împotriva Turciei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a doua), reunită într-o cameră compusă din Françoise Tulkens, *președintă*, Ireneu Cabral Barreto, Danutė Jočienė, Dragoljub Popović, András Sajó, Işıl Karakaş, Guido Raimondi, *judcători*, și Françoise Elens-Passos, *grefier adjunct de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu la 28 septembrie 2010, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 20999/04 îndreptată împotriva Turciei prin care un resortisant al acestui stat, domnișoara Arzu Özpinar („reclamanta”), a sesizat Curtea la 10 mai 2004 în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamanta este reprezentată de dna. G. Demirtaş Çelik, avocat în Ankara. 2. Guvernul turc („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental.

3. Reclamanta susținea în special că revocarea sa din postul de judecător printr-o decizie a Consiliului Superior al Magistraturii pe fondul unei anchete disciplinare aducea atingere dreptului său la respectarea vieții private, în sensul art. 8 din Convenție. Aceasta invoca și încălcarea art. 6,13 și 14 din Convenție.

4. La 25 noiembrie 2008, președintele secției a doua a decis să comunice cererea Guvernului. În plus, în conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, s-a stabilit că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună de către cameră.

ÎN FAPT

A. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanta, domnișoara Arzu Özpınar , este resortisant turc, născută în 1972 și are domiciliul în Ankara.

6. Pe 22 iulie 1997, domnișoara Özpınar a fost numită judecător în Karaçoban, Erzurum. În 1999 a fost mutată în Gülnar, un cartier din orașul Mersin, unde a lucrat timp de trei ani și jumătate.

A. Ancheta condusă de către inspector

7. Din dosar reiese că în mai 2002, s-a deschis o anchetă disciplinară împotriva unui procuror și a doi judecători, printre care și reclamanta, ca urmare a unui denunț anonim făcut „în numele unui grup de polițiști patrioți” și a unei plângeri a procurorului provinciei Gülnar și a reprezentantului directorului direcției pentru siguranță din Gülnar. De asemenea, reiese și că s-a iscat o dispută între diferiți magistrați și funcționari și că aceștia au depus plângeri unii împotriva celorlalți.

8. Printr-o scrisoare din 20 mai 2002, semnată de inspector, reclamantei i s-a adus la cunoștință deschiderea pe 6 mai 2002 a acestei anchete împotriva ei. I s-a cerut să răspundă următoarelor acuzații, structurate în șapte puncte principale:

1) În urma unei dispute cu mama sa, reclamanta s-ar fi mutat din casa unde cele două locuiau împreună, pe vremea când era necăsătorită, pentru a locui într-un apartament pentru care se știa că plătește chiria dl. G.A., căsătorit, cu patru copii. Se presupunea că reclamanta a avut relații apropiate cu acest avocat: ceea ce i-a permis acestuia să intre în biroul său de mai multe ori, a plecat din instanță în mașina acestuia, și a luat prânzul de două ori cu acesta în birou. Astfel, s-a creat convingerea că procesele în care pleda acesta aveau să fie judecate în favoarea lui.

Reclamanta a lăsat să se mai creadă că avea o relație apropiată cu H.M., un primar, S.Y., un consilier local, un jandarm, H.A., un director de la ocolul silvic, dar și cu avocatul menționat anterior. Mai exact, aceasta i-ar fi permis lui H.M. să intre în biroul ei, ar fi părăsit instanța în mașina lui, își petrecuse singură week-end-urile vara la casa de vacanță a acestui primar, ar fi rămas singură cu un jandarm în biroul său, cu ușa încuiată.

3) În incinta Palatului de Justiție, reclamanta s-ar fi certat cu mama sa, care locuiește în altă casă.

4) Șase luni mai târziu, reclamanta a venit la tribunal într-un taxi, care se spune că ar fi fost plătit de sus-numitul avocat.

5) Reclamanta ar fi dispus liberarea provizorie a aceluiași acuzat din două cauze în care acesta a fost reprezentat de respectivul avocat, astfel : (a) în cadrul unei acțiuni penale împotriva lui M.K., acuzat de loviri sau alte violențe asupra unei terțe părți, reclamanta ar fi dispus la 9 februarie 2001 liberarea provizorie pe cauțiune, împotriva cererii de menținere în arest făcută de procurorul competent, (b) reclamanta s-ar fi întors mai repede (pe 4 aprilie) din concediul început la 1 aprilie, după care pe 9 aprilie 2002 a dispus liberarea provizorie a aceleiași persoane, acuzată din nou de loviri.

(6) În anumite zile, reclamanta ar fi fost machiată strident, și ar fi purtat în timpul programului de lucru, o fustă mult prea scurtă, necorespunzătoare statutului său de judecătoare.

(7) Reclamanta ar fi avut obiceiul de a întârzia la lucru nemotivat, de a pleca de la lucru mai devreme și de a lipsi în repetate rânduri.

Inspectorul îi mai aducea la cunoștință reclamantei prin această scrisoare că i se acordă un termen de trei zile (termenul minim impus de lege) pentru ca aceasta să prezinte apărarea sa în scris, conform prevederilor art. 84 din Legea nr. 2802 privind judecătorii și procurorii.

9. Pe 21 mai 2002, reclamanta a prezentat o cerere de prelungire a termenului acordat, care a fost respinsă de inspector. Apoi, aceasta a depus pledoaria sa de apărare în care respingea toate acuzațiile care i se aduceau. Aceasta sublinia cât de dificil era să pregătească o apărare detaliată, având în vedere volumul de lucru pe care îl avea, și contesta modul în care se făcuse cercetarea judecătorească.

În ceea ce privește fondul, reclamanta a explicat că părăsise locuința mamei sale din cauza disputelor cu aceasta. Apoi, aceasta a locuit o perioadă într-o casă destinată pedagogilor. Totuși, din cauză că sistemul de încălzire nu funcționa, s-a văzut nevoită să caute o altă casă cu chirie. Cu ajutorul d-lui. G.A., a putut să găsească o casă departe de oraș pentru care proprietarul nu a pretins chirie, în ciuda propunerii sale. Reclamanta a declarat că această

situație îi convenea; mai ales pentru că trebuia să o întrețină nu numai pe mama sa, ci și pe sora sa, studentă la Ankara. Cinci luni mai târziu, aceasta s-a mutat. A afirmat că îl cunoscuse pe avocat cu această ocazie și că nu a avut nicio relație cu el în viața privată.

În ceea ce privește acuzația că reclamanta ar fi hotărât în favoarea clienților avocatului menționat anterior, aceasta declara că avocatul pleda în foarte puține cauze în fața instanței sale și că o analiză în detaliu a dosarelor din instanță va demonstra că nu i se acordase niciun fel de favoare.

În ceea ce privește respectarea programului de lucru, aceasta a susținut că acuzațiile erau nefondate, în condițiile în care o simplă analiză a cauzelor în care a judecat (din 400 de dosare repartizate, au rămas pendinte numai 156) ar demonstra eficiența sa, care i-a adus și o promovare pentru excepție în decembrie 2001.

În ceea ce privește ținuta sa și machiajul, reclamanta a respins toate acuzațiile și a declarat că nu a purtat niciodată fustă scurtă.

În ceea ce privește acuzația că ar fi avut relații apropiate cu mai multe persoane, reclamanta a fost surprinsă și a declarat că era vorba de o calomnie.

În ceea ce privește punerea în libertate a unui deținut, reclamanta a contestat acuzațiile, susținând că, pe de o parte, arestul preventiv trebuia considerat o măsură provizorie excepțională, lăsată la aprecierea judecătorilor, și pe de altă parte că nu exista nicio dovadă în dosar, care să sugereze că luase această decizie sub influența alegerilor din viața privată. La momentul la care a luat prima decizie de punere în libertate, pe 9 februarie 2001, reclamanta locuia cu mama sa și nu îl cunoștea pe avocat, care de altfel nici nu îl reprezenta pe acuzatul în cauză. În ceea ce privește a doua decizie de punere în libertate din 11 aprilie 2002, reclamanta a subliniat că însuși procurorul solicitase punerea în libertate a acuzatului. În acest scop, reclamanta a contestat presupusa legătură între această ultimă decizie și întoarcerea sa timpurie din concediu, explicând că în trecut se întâmplase de mai multe ori să fie nevoită să se întoarcă mai devreme din concediu, din motive personale.

Reclamanta mai declara :

„Din câte știu eu, nu există nicio regulă care să le interzică magistraților să primească vizitatori bărbați [...] Pot fi în același timp magistrat, necăsătorită și femeie [...] Însă, înainte de toate, sunt o ființă umană. Și eu, ca orice altă persoană, am dreptul de a primi vizite. Nu poate exista o infamie mai răutăcioasă decât să se presupună că aș putea fi în stare să am o relație sexuală cu orice persoană care trece pragul biroului meu [...].

Este evident că deschiderea unei anchete vizând persoanele cu care am interacționat social, care au intrat în biroul meu, pe baza faptului că sunt necăsătorită și a certurilor cu mama mea, nu are niciun fundament legal.”

10. Între 19 mai și 3 iunie 2002, inspectorul a audiat aproximativ patruzeci de martori. Reiese că aceștia au fost interogați cu privire la zvonurile legate de relațiile reclamantei în viața profesională și privată, ținuta sa la lucru și în afara programului, respectarea orarului de lucru, vacanțele sale.

Numeroși martori (sub-prefect, director de unitate militară, procurori, judecători, jandarmi, directori de la biroul de cadastru, grefierul din Gülnar, funcționari de la Palatul de Justiție, avocați și un număr de diverși funcționari - polițiști, gardieni etc.) au declarat că auziseră zvonuri cum că reclamanta ar duce o viață imorală. În special, aceștia auziseră că reclamanta avea relații foarte apropiate cu mai multe persoane. Aceiași martori au mai afirmat fie că au auzit că reclamanta purta ținute necorespunzătoare la locul de muncă, fie că au văzut-o purtând o fustă scurtă (după spusele unora cu două degete deasupra genunchiului, iar după alții cu 10-12 cm deasupra genunchiului). Unul dintre martori afirma în special că :

„Judecătoarea A. Özpinar este ceea ce putem numi o nerușinată. Am auzit că purta fustă scurtă, însă eu nu am văzut-o niciodată cu ochii mei [...]”

Cu toate acestea, anumiți martori (primarul din Gülnar, directorul delegat de la direcția de învățământ național, directorul registrului funciar, directorul de la starea civilă,

directorul biroului electoral, directorul de executare, funcționarii de la palatul justiției și mulți alți funcționari) au contrazis declarațiile de mai sus, afirmând că d-oara Özpınar era o judecătoare bună, cu o ținută corespunzătoare și care respecta programul de lucru.

11. De altfel, inspectorul a examinat dosarele în care a judecat reclamanta în timpul exercitării funcției, inclusiv cauzele în care a pledat dl. G.A. Concluziile nu au fost de natură să sprijine ipoteza conform căreia numărul dosarelor în care a pledat dl. G.A. ar fi sporit în timpul exercitării funcției de către reclamantă. În ceea ce privește cauzele, părea că reclamanta urmasese mai degrabă o carieră de succes ca judecător : nu primise niciodată vreo muștrare privind corupția, cauzele erau judecate la termen, etc.

12. Niciunul dintre elementele anchetei (declarațiile martorilor, rapoarte privind examinarea dosarelor în care a judecat reclamanta, etc.) nu a fost adus la cunoștința reclamantei, care declară că i s-au comunicat aceste elemente ale dosarului abia acum, cu ocazia procedurii din fața Curții.

13. La 27 mai. 2002, reclamanta a fost eliberată din funcție. Cu toate acestea, ca urmare a contestațiilor sale, a fost reintegrată la 4 iunie 2002. Apoi a fost mutată la Seydişehir, Konya.

B. Revocarea reclamantei din funcție

14. La 31 martie 2003, inspectorul responsabil cu anchetarea acuzațiilor respective și-a prezentat raportul. Acest raport nu a fost comunicat reclamantei. Inspectorul a clasificat faptele care i se reproșau reclamantei în patru rubrici: (a) prin atitudinile și relațiile sale necorespunzătoare a adus atingere demnității și onoarei profesiei sale și a pierdut orice urmă de demnitate și considerație personală ; (b) nu a acordat respect profesiei sale, purtând un machiaj strident și ținute necorespunzătoare ; (c) a dat de înțeles că lăsa sentimentele personale să intervină în activitatea sa profesională ; (d) avea obiceiul să întârzie nemotivat la lucru, să plece mai devreme și să lipsească cu numeroase ocazii.

15. Direcția generală de cercetări penale a Ministerului Justiției a transmis dosarul privind ancheta disciplinară Consiliului Superior al Magistraturii, organul de decizie competent în materie.

16. La noiembrie 2003, Consiliul Superior al Magistraturii, reunit în ședință plenară, a decis, în majoritate, să revoce reclamanta din funcție, în temeiul art. 69 din Legea nr. 2802. Certificând constatările inspectorului și fără să cerceteze în amănunt faptele pe care se baza raportul, acesta a concluzionat că :

„În ceea ce privește ancheta cu privire la acuzațiile aduse judecătoarei Arzu Özpınar, s-a stabilit că prin atitudinile și relațiile sale necorespunzătoare, aceasta a adus atingere demnității și onoarei profesiei sale și a pierdut orice urmă de demnitate și considerație personală ; că a dat de înțeles că lasă sentimentele personale să intervină în activitatea sa profesională ; că are obiceiul să întârzie nemotivat la lucru, să plece mai devreme și să lipsească în repetate rânduri. Prin urmare, aceasta este revocată din funcție [...]”.

Trei membri ai Consiliului (din șapte) s-au opus deciziei de revocare, considerând că faptele stabilite necesită numai o sancțiune de mutare.

17. Reclamantei i-a fost comunicat numai dispozitivul deciziei de revocare.

18. Între timp, reclamanta a obținut un certificat de virginitate datat 12 noiembrie 2003 și ziua următoare, în baza acestui document a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să reanalizeze decizia de revocare. În sprijinul afirmațiilor sale, reclamanta contesta imparțialitatea inspectorului și modul său de a conduce ancheta, care nu respecta niciunul dintre drepturile la apărare.

În ceea ce privește fondul, aceasta sublinia că ancheta fusese bazată numai pe zvonuri, și că nu era susținută de niciun element obiectiv. În plus, aceasta avea dubii cu privire la noțiunea de „convingere largă”, exprimându-se astfel:

„Oare există fotografii, casete video sau alt document care să indice că eram cu persoanele citate? Există o singură dovadă care să mă prezinte pe stradă de mână cu aceste persoane sau cu un comportament indecent? Câte persoane trebuie să știe că am o relație indecentă?

Faptul că există o zvon conform căruia am o relație, reprezintă adevărul, chiar dacă nu sunt implicată în nicio relație (cu persoanele menționate)? În plus, a cui este această convingere? Câte persoane ar trebui să depună mărturie pentru a se ajunge la concluzia că este o convingere largă? [...]

Vizita unui avocat care vine la un magistrat într-un cadru de schimburi umane nu înseamnă absolut deloc că există o relație intimă.”

19. La 20 noiembrie 2003, cererea sa a fost respinsă de Consiliu; acesta îi aducea la cunoștință numai respingerea cererii.

20. Reclamanta a formulat o contestație împotriva deciziei de revocare, în termenul prevăzut în acest sens. Aceasta insistă asupra argumentelor apărării pe care le prezentase înainte. A mai susținut și că reproșurile care i se aduceau erau fondate pe considerente subiective și pe zvonuri.

21. Pe 12 ianuarie 2004, după ce a audiat-o pe reclamantă, Consiliul Superior al Magistraturii, reunit în forma sa de examinare a contestațiilor, în ședință cu membrii titulari și supleanți, a respins contestația reclamantei.

22. Pe 19 ianuarie 2004, reclamanta a fost informată de faptul că îi fusese respinsă contestația, fără însă să i se comunice o decizie motivată.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

23. Consiliul Superior al Magistraturii est o instituție a cărei existență se bazează pe art. 159 din Constituție, care prevede:

„Consiliul Superior al Magistraturii este creat și își exercită atribuțiile respectând principiul independenței tribunalelor și al garanției de care se bucură judecătoria.

În fruntea sa se află ministrul Justiției. Consilierul acestuia este membru de drept al consiliului.

Membrii Consiliului sunt numiți de Președintele Republicii pe o perioadă de patru ani, după prezentarea candidaților aleși dintre membrii proprii, fiind de trei ori mai mulți decât numărul posturilor pentru Adunările Generale ale Curții de Casație în ceea ce privește trei membri titulari și trei membri supleanți, și doi membri titulari, respectiv doi membri supleanți din Consiliul de Stat. Mandatul membrilor Consiliului poate fi reînnoit. Consiliul îl desemnează pe vicepreședinte dintre membrii titulari desemnați în urma alegerilor.

Consiliul Superior al Magistraturii se ocupă cu proceduri care vizează accesul magistraților în profesie în instanțele judiciare și administrative, numirea și transferul lor, la repartizarea atribuțiilor temporare acestora, avansarea și promovarea acestora în prima clasă, repartizarea posturilor, deciziile în cazurile celor a căror menținere în calitate de judecător nu este dezirabilă, sancțiunile disciplinare și radierea magistraților [...].

Deciziile Consiliului nu pot fi contestate în fața instanțelor judiciare.

Legea prevede ca, exercitarea atribuțiilor Consiliului, modalitățile de lucru și de alegere a membrilor săi, precum și regulile de examinare a contestațiilor în fața Consiliului.

[...]”

La 7 mai 2010, Legea nr. 5982, care aducea modificări ale unor prevederi din Constituție, adoptată în Parlament, a fost publicată în Monitorul Oficial. La 12 septembrie 2010, această lege a fost supusă unui referendum și a fost aprobată. Conform art. 22 din această lege, care aduce modificări art. 159 din Constituție, deciziile de revocare luate de Consiliul Superior al Magistraturii sunt supuse controlului jurisdicțional.

24. Legea nr. 2802 privind judecătoria și procurorii prevede:

Art. 69

„Revocarea

[...]”

În cazul în care actul pentru care se impune sancțiunea disciplinară este de natură să aducă atingere onoarei, demnității și prestigiului funcției, acesta va fi sancționat cu revocarea, chiar dacă nu constituie o infracțiune și nu necesită condamnare.”

Art. 73

„Deciziile în materie disciplinară pot face obiectul unei cereri de reexaminare din partea reclamantului sau a Ministrului de Justiție, în termen de zece zile de la data la care au fost comunicate.

În acesta caz, Consiliul Superior al Magistraturii pronunță hotărârea după reexaminarea dosarului.

Deciziile pronunțate ca urmare a unei reexaminări pot ele însele să facă obiectul unei contestații. Contestațiile sunt examinate de comitetul pentru examinarea contestațiilor. Deciziile acestuia sunt definitive și nu pot face obiectul vreunui recurs în fața autorităților.

[...]”

Art. 77

„Suspendarea

În ceea ce privește un magistrat care face obiectul unei cercetări, Consiliul Superior al Magistraturii poate să decidă o suspendare temporară [...] în cazul în care consideră că menținerea în funcție a respectivului magistrat ar avea un efect nefast asupra cercetării sau asupra autorității sau demnității puterii judiciare [...]”

Art. 78

„Magistraților care fac obiectul unei suspendări primesc două treimi din salariu [...]”

25. Regulamentul intern al Consiliului Superior al Magistraturii prevede:

„Art. 2- Consiliul funcționează în calitate de

a) Consiliu Superior al Magistraturii

b) Comitet de examinare a contestațiilor”

„Art. 6- Locul și zilele în care se reunește:

Consiliul se reunește în sala care îi este rezervată în incinta Ministerului Justiției [...]”

Conform art. 21 din regulament, Comitetul de examinare a contestațiilor este prezidat de ministrul Justiției, iar, în absența acestuia, de către vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii. Acesta este constituit din adunarea plenară a Consiliului Superior al Magistraturii, adică cei unsprezece membri titulari și supleanți, precum și consilierul Ministrului Justiției.

Deciziile sunt pronunțate obligatoriu în prezența a cel puțin opt membri, plus președintele. Se cere întrunirea majorității la vot.

26. Legea nr.1136 cu privire la profesia de avocat prevede:

„Articolul 5

În următoarele cazuri, este respinsă cererea de a practica meseria de avocat:

(...)

b) în cazul în care calitatea de avocat, judecător sau procuror a fost pierdută, ca urmare a unei hotărâri disciplinare definitive.

27. În sprijinul cererii sale în baza dreptului la nediscriminare, reclamanta a prezentat Curții pagina unui zar național din 24 octombrie 2001, care conținea informații referitoare la un fost procuror la Curtea de Siguranță a Statului din Ankara. În ziar se spunea că se deschisese o anchetă disciplinară împotriva procurorului respectiv ca urmare a difuzării în mass-media a unei casete video înregistrate cu camera ascunsă, din care reieșea că ar fi avut o relație amoroasă cu o văduvă. Această anchetă a atras o sancțiune disciplinară pentru magistratul respectiv din partea Consiliului Superior al Magistraturii.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

28. Reclamanta invocă încălcarea art. 6, 8, 13 și 14 din Convenție

A. Examinarea capetelor de cerere întemeiate pe art. 6 și 13 din Convenție

29. În temeiul art. 6 § 1 din Convenție, reclamanta se plânge de lipsa unei căi de recurs interne care să îi fi permis să conteste decizia Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și prin care să valorifice capetele de cerere privind ancheta disciplinară.

Invocând art. 6 § 3 a, b și d) din Convenție, aceasta mai susține că nu a dispus de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării sale, că accesul la dosarul de anchetă, declarat confidențial, i-a fost interzis, că nu cunoaște nici măcar acum în baza căror acuzații și dovezi a fost revocată din funcție de către CSM de vreme ce Consiliul nu i-a adus acest lucru la cunoștință și, în cele din urmă, că pune la îndoială că depozițiile martorilor apărării au fost luate în calcul în evaluarea probelor.

30. Curtea observă în primul rând că în ceea ce privește aplicarea criteriilor enunțate în hotărârea *Vilho Eskelinen împotriva Finlandei* [(GC), nr. 63235/00, pct. 62, CEDO 2007-IV], și în măsura în care dreptul intern nu oferea reclamantei nicio posibilitate de a face recurs la decizia CSM, calitatea sa de magistrat, în principiu, reprezintă un obstacol în ceea ce privește aplicabilitatea art. 6 (*Serdal Apay împotriva Turciei* (dec.), nr. 3964/05, 11 decembrie 2007).

Cu toate acestea, sub rezerva existenței unui capăt de cerere cu privire la art. 8 din Convenție, Curtea, care stăpânește calificarea juridică a faptelor în cauză (*Guerra și alții împotriva Italiei*, 19 februarie 1998, pct. 44, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-I), consideră că este necesar să se examineze aceste capete de cerere sub incidența art. 13 din Convenție.

B. Cu privire la art. 14 coroborat cu art. 8

31. Printr-o scrisoare datată 28 septembrie 2004, reclamanta susținea că a fost victima unei discriminări pe criterii de sex, în măsura în care colegilor săi de sex masculin li s-a dat o simplă sancțiune disciplinară, chiar și atunci când s-a dovedit că aceștia aveau relații extraconjugale, în timp ce ei i s-a dat o pedeapsă mult mai severă în baza unor simple zvonuri referitoare la presupuse relații.

32. Curtea reamintește că, în temeiul art. 35 § 1 din Convenție, ea nu poate fi sesizată „decât [...] în termen de șase luni de la data pronunțării hotărârii interne definitive”. În plus, în baza paragrafului 4 din același articol, ea poate să respingă orice cerere pe care o consideră inadmisibilă prin aplicarea respectivului articol „în oricare dintre etapele procedurii”.

33. Curtea observă că decizia internă definitivă a fost adoptată la 12 ianuarie 2004 și că reclamanta știa de aceasta de la 19 ianuarie, adică cu mai mult de șase luni înainte de 28 septembrie 2004, dată la care reclamanta a prezentat acest capăt de cerere separat de cerere. Cum reclamanta nu a adus argumente privind existența unor împrejurări care ar fi întrerupt acest termen, Curtea a concluzionat că cererea de față este tardivă în ceea ce privește capătul de cerere respectiv.

34. Faptul că Guvernul nu a adus observații pe această temă nu poate duce la o schimbare a situației. Conform practicii sale în domeniu, Curtea nu are posibilitatea de a nu aplica regula de șase luni din simplul motiv că un guvern nu a formulat excepția preliminară fondată pe această regulă (*Walker împotriva Regatului-Unit* (dec.), nr. 34979/97, CEDO 2000-I, *Belaousof și alții împotriva Greciei*, nr. 66296/01, pct. 38, 27 mai 2004).

35. Reiese că acest capăt de cerere trebuie respins în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

C. Neepuizarea căilor de atac interne privind cererile întemeiate pe art. 8 și 13

36. Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne. Acesta susține că reclamanta nu a ridicat în fața CSM- chiar și în fond - capetele de cerere pe care le prezintă cu titlul de dreptul său la respectarea vieții private și absența unei căi interne de atac, sau chiar o atingere a dreptului său la apărare.

37. Reclamanta respinge argumentele Guvernului și răspunde că, în fața inspectorului și a CSM, a tot invocat aceste capete de cerere și aduce în sprijinul afirmațiilor sale înscrisurile depuse în fața acestora. De fapt, reclamanta reamintește că, în memoriile sale prezentate inspectorului și CSM, a contestat imparțialitatea inspectorului și modul în care acesta a condus ancheta, punând accent pe dreptul ei la apărare. În plus, aceasta subliniază că așa-zisa anchetă viza direct viața sa privată.

38. Curtea reamintește faptul că regula epuizării căilor de atac interne prevăzută la art. 35 § 1 din Convenție urmărește să acorde statelor contractante ocazia de a preveni sau de a repara încălcările ce le sunt imputate înainte ca aceste încălcări să-i fie supuse atenției. Această regulă nu limitează în niciun caz Curtea la un concept formalist și artificial, care ar consta în exigența unei formulări exacte referitoare la o dispoziție din Convenție.

39. În speță, Curtea ia notă în primul rând că reclamanta a fost subiectul unei proceduri disciplinare care s-a încheiat cu revocarea sa din funcție. Pe parcursul desfășurării acestei anchete, i s-a cerut să răspundă unor acuzații care vizau nu numai viața profesională, ci și viața sa privată. În plus, în înscrisurile depuse în fața inspectorului și a CSM, a adus numeroase argumente cu privire la drepturile sale la apărare și la respectarea vieții sale private (pct. 9 și 18).

40. Prin urmare, Curtea respinge excepția preliminară a Guvernului;

41. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul articolului 35 § 3 din Convenție. Curtea subliniază, de asemenea, că acesta nu prezintă nici un alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 ȘI 13 DIN CONVENȚIE

42. Reclamanta pretinde că ancheta condusă în principal privind aspecte variate ale vieții sale private și revocarea din rândul magistraților, ce a urmat, încalcă dreptul său la respectarea vieții private, protejată la art. 8 din Convenție. În plus, aceasta se plânge că nu a putut beneficia de o cale de atac eficientă în această privință.

Dispozițiile relevante ale art. 8 și 13 sunt redactate după cum urmează:

Art. 8

« 1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie [...].

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și dacă constituie într-o societate democratică o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii faptelor penale, protecția sănătății a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.” »

Art. 13

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute în [...] Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și dacă încălcarea ar fi comisă de persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.” »

A. Cu privire la existența unei ingerințe în dreptul garantat la art. 8

43. Reclamanta consideră că din dosar reiese că procedura disciplinară îndreptată împotriva ei nu viza numai acțiunile ei în cadrul funcției pe care o îndeplinea, ci că esența acesteia era reprezentată de numeroase aspecte din viața sa privată și de familie (întreținerea de relații apropiate cu cei din jur, purtarea unei fuste scurte, machiajul, mutatul din casa unde locuia împreună cu mama sa, etc.). Aceasta subliniază că a fost revocată din funcție în baza zvonurilor și a acuzațiilor care au adus atingere onoarei și reputației sale.

44. Guvernul nu contestă nici aplicabilitatea art. 8, nici existența unei ingerințe în dreptul reclamantei de respectare a vieții sale private, chiar dacă consideră prioritare particularitățile funcției judiciare.

45. Curtea reamintește că „viața privată” este o noțiune largă care nu se cuprinde printr-o definiție exhaustivă (*Sidabras și Džiautas împotriva. Lituaniei*, nr. 55480/00 și 59330/00, pct. 43, CEDO 2004-VIII). De fapt, art. 8 din Convenție protejează dreptul la dezvoltare personală (*K.A. și A.D. împotriva Belgiei*, nr. 42758/98 și 45558/99, pct.83, 17 februarie 2005) fie sub forma evoluției personale [*Christine Goodwin împotriva Regatului Unit* (GC), nr. 28957/95, pct. 90, CEDO 2002-VI], fie sub forma autonomiei personale, care reflectă un principiu important în interpretarea garanțiilor art. 8 (*Pretty împotriva Regatului Unit*, nr. 2346/02, pct. 61, CEDO 2002-III). Curtea admite, pe de o parte, că fiecare are dreptul să trăiască în particular, departe de atenția nedorită (*Smirnova împotriva Rusiei*, nr. 46133/99 și 48183/99, pct. 95, CEDO 2003-IX extrase), dar consideră, pe de altă parte, că ar fi prea restrictiv să limiteze noțiunea de „viață privată” la „un cerc intim” în care fiecare individ poate să își organizeze viața personală după bunul său plac și să îndepărteze întrutotul lumea exterioară din acest cerc (*Niemietz împotriva Germaniei*, 16 decembrie 1992, pct. 29, seria A nr 251-B). Art. 8 garantează astfel „viața privată” în sensul larg al expresiei, prin care se înțelege dreptul de a avea o „viață socială privată”, adică posibilitatea individului de a-și dezvolta identitatea socială. Sub acest aspect, respectivul drept consacră posibilitatea de a se îndrepta către ceilalți pentru a lega și a dezvolta relații cu semenii (a se vedea, în acest sens, *Campagnano împotriva Italiei*, nr. 77955/01, pct. 53, CEDO 2006-V, și *Bigaeva împotriva Greciei*, nr. 26713/05, pct. 22, 28 mai 2009).

46. În lumina celor spuse anterior, Curtea reafirmă că nu există niciun motiv de principiu pentru a considera că „viața privată” exclude activitățile profesionale. Unele restricții impuse în viața profesională pot intra în conflict cu art. 8, atunci când acestea se repercutează în modul în care individul își creează identitatea socială prin dezvoltarea relațiilor cu semenii săi. Este necesar să se ia notă în acest punct că, tocmai în cadrul activității profesionale pe care majoritatea oamenilor o desfășoară, apar cel mai adesea ocazii de a reînnoa legăturile cu lumea exterioară (*Niemietz*, menționat anterior, pct. 29).

47. În speță, Curtea observă faptul că reclamanta nu a fost revocată numai din motive profesionale: din ancheta disciplinară reiese și din decizia de revocare reiese că erau vizate atât acțiunile și relațiile sale din viața profesională, cât și cele din viața privată. În plus, având în vedere reproșurile făcute reclamantei pe parcursul desfășurării anchetei, aceasta era îndreptățită să creadă că se pune la îndoială reputația sa. În această privință, este deja admis în jurisprudența instituțiilor aplicante ale Convenției că dreptul unei persoane de a-și proteja reputație intră sub incidența art. 8, în calitate de element al dreptului de respectare a vieții private (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Haralambie împotriva României*, nr. 21737/03, pct. 79, 27 octombrie 2009).

48. În aceste condiții, Curtea este de părere că ancheta referitoare la viața profesională și privată a reclamantei, condusă de inspector, în cursul căreia martorii au fost interogați cu privire la diverse aspecte ale vieții reclamantei, precum și revocarea administrativă care a rezultat din această anchetă, motivată în principal de concluzii trase din acțiunile acesteia, pot fi considerate ingerințe în dreptul său la respectarea vieții private (a se vedea, *mutatis mutandis* hotărârile, *Vogt*, menționată anterior, pct. 44, și *Smith și Grady împotriva Regatului Unit*, nr. 33985/96 și 33986/96, pct. 71, CEDO 1999-VI).

B. Cu privire la justificarea ingerinței

49. Asemenea ingerințe nu pot fi justificate, decât dacă se îndeplinesc cerințele art.8 al doilea paragraf. Așadar, ingerințele trebuie să fie „prevăzute de lege”, inspirate de un scop legitim în lumina acestui paragraf și „necesare, într-o societate democratică” pentru a realiza acest scop.

1. „Prevăzute de lege”

50. Guvernul subliniază că reclamanta a fost supusă unei proceduri disciplinare conform art. 87 din Legea nr. 2802 și că revocarea sa a fost întemeiată pe art. 69 *in fine* din aceeași lege. Prin urmare, ingerința era prevăzută de lege.

51. Reclamanta afirmă contrariul. După părerea acesteia, termenii „onoarea, demnitatea și prestigiul funcției” în sensul prevăzut la art. 69 *in fine* din legea în discuție sunt rudimentari și vagi. Formularea sa este mai morală și mai juridică. Oricare ar fi ea, enunțarea prevederii menționate anterior nu implică în niciun fel ca magistrații să poată fi revocați din funcție în temeiul acțiunilor din viața privată, așa cum s-a întâmplat în acest caz.

52. Formularea „în condițiile prevăzute de lege”, în sensul art. 8 § 2, urmărește mai întâi ca măsura incriminată să aibă un temei în dreptul intern, însă are legătură și cu calitatea legii în cauză: dispune accesul persoanei în cauză la lege, care trebuie să fie capabilă să prevadă consecințele ce o așteaptă, și compatibilitatea sa cu preeminența dreptului.

Problema îndeplinirii primei condiții nu poate duce la controverse. De fapt, nimeni nu contestă că ingerința în cauză - ancheta și revocarea administrativă care a rezultat din aceasta - avea un temei legal, respectiv art. 69 *in fine* din Legea nr. 2802.

53. Mai rămâne de văzut dacă norma juridică în cauză îndeplinea și cerințele de accesibilitate și de predictibilitate. Curtea reamintește că nivelul de precizie impus de legislația internă - care nu poate fi evitat în nici o situație - depinde în mare măsură de textul luat în considerare, de domeniul pe care acesta îl acoperă și de calitatea destinatarilor săi. În plus, o dispoziție legală nu se opune cerinței privind noțiunea „prevăzut prin lege”, prin simplul fapt că duce la mai multe interpretări. În cele din urmă, autorităților naționale, în special instanțelor, le revine sarcina de a interpreta și de a aplica dreptul intern (*Vogt*, citat anterior, pct. 48).

54. În acest caz, Curtea observă de la început că, deși ancheta a fost condusă conform dispozițiilor menționate mai sus, măsura revocării se sustrage controlului jurisdicțional. În plus, Guvernul nu a citat jurisprudența referitoare la definirea noțiunilor enumerate la art. 69 *in fine* din Legea nr. 2802. Curtea este nevoită în acest caz să își exprime îndoiala cu privire la a stabili dacă „legea” din litigiu enunță în termeni suficient de clari elementele esențiale competențelor autorităților în materie (a se compara cu *N.F. împotriva Italiei*, nr. 37119/97, pct. 31, CEDO 2001-IX). Cu toate acestea, având în vedere concluzia la care a ajuns în ceea ce privește necesitatea ingerinței (pct. 79), aceasta consideră că nu este necesar să cerceteze în amănunt caracterul suficient previzibil al sancțiunii.

2. „Scop legitim”

55. Curtea observă că Guvernul justifică ancheta și revocarea din funcție care a rezultat esențialmente prin datoria de a suspenda și de a reține magistrații, în timp ce reclamanta se limitează la a-și exprima îndoielile cu privire la relevanța investigațiilor asupra modului în care se machiază și se îmbracă, etc.

56. Curtea subliniază că unele state care aplică convenția îi obligă pe angajații din funcții publice să aibă o anumită conduită și reținere. În speță, această obligație vizavi de magistrați se bazează pe dorința de a păstra independența acestora cu privire la autoritatea deciziilor lor. Curtea consideră, prin urmare, că ingerința rezultată urmărirea două scopuri legitime „apărarea ordinii” și „protejarea drepturilor și libertăților celorlalți”.

3. „Necesare într-o societate democratică”

57. Rămâne de analizat dacă ingerința în litigiu poate fi considerată „necesară într-o societate democratică”, pentru a îndeplini scopurile menționate anterior.

a) Susținerea Guvernului

58. Conform Guvernului, amploarea marjei de apreciere a statului în speța de față trebuie evaluată ținând cont de voința deliberată a statelor contractante de a nu recunoaște în Convenție sau protocoale dreptul de acces la funcții publice. Or, exigențele la care trebuie să corespundă un candidat la funcția de magistrat sau funcționar deja titularizat ar fi în strânsă legătură. În acest sens, alegând o carieră într-o funcție judiciară, reclamanta, care avea responsabilități în calitate de magistrat, era nevoită să se supună voluntar, sistemului disciplinar și comportamental caracteristic funcției judiciare. Acest sistem, care impune independență și imparțialitate perfectă implică, prin natura sa, posibilitatea de a limita anumite drepturi și libertăți, care nu ar putea fi impuse unui cetățean de rând.

59. Conform Guvernului, colectivitatea așteaptă de la instituțiile judiciare și de la membrii ei o atitudine ireproșabilă, în perfectă concordanță cu regulile etice impuse. În acest sens, îndatoririle deontologice ale magistraților nu se cantonează strict în zona activităților lor profesionale. Prin statutul său de magistrat, reclamanta reprezintă justiția și trebuie să inspire încredere justițiabililor pretutindeni unde este în contact cu aceștia. Guvernul consideră că un magistrat trebuie să acorde atenție aspectului său exterior și să aibă o ținută compatibilă cu funcția pe care o exercită. Guvernul subliniază că obiectul procedurii disciplinare nu era să ancheteze ținuta vestimentară a reclamantei sau modul în care aceasta se machia în viața privată sau de familie, ci că reproșurile erau legate de acțiunile acesteia în exercitarea funcției. Astfel, dacă reclamanta a fost subiectul unei proceduri disciplinare, acest lucru nu s-a întâmplat pentru că a purtat o fustă scurtă sau pentru că s-a machiat strident în viața privată și de familie, ci pentru că erau afectate imaginea instituției și integritatea profesiei.

60. Guvernul subliniază că reclamanta dădea impresia că pronunță hotărârile sub influența unor considerente de ordin personal. În particular, justițiabilii erau convinși că reclamanta urma să dea câștig de cauză avocatului G.A. în dosarele în care pleda acesta, pe motiv că întreținea relații intime cu acesta. În viziunea Guvernului, faptul că reclamanta încearcă să își demonstreze imparțialitatea prezentând exemple de decizii nefavorabile cauzei dlui. G.A. în dosarele în care acesta a pledat nu este un element decisiv, în măsura în care, s-a stabilit că aceasta îi făcuse pe justițiabili, prin comportamentul său, să își piardă încrederea în ea. De fapt, elementul definitoriu a fost percepția justițiabililor. În consecință, măsura de revocare din funcție trebuie considerată ca direct proporțională cu scopul urmărit, având în vedere că reclamanta, în calitate de magistrat, își pierduse credibilitatea în fața justițiabililor.

b) Susținerea reclamantei

61. În primul rând, reclamanta contestă maniera în care ancheta disciplinară a fost condusă. În viziunea ei, din dosar reiese că nu numai comportamentul său în exercitarea atribuțiilor, ci mai ales în aspectele vieții sale private și de familie (cum ar fi de exemplu a stabili dacă întreținea relații intime cu semenii, dacă purta o fustă scurtă, dacă se machia sau dacă trăia separat de mama sa, etc.) a fost anchetat minuțios.

62. În plus, aceasta subliniază că a fost revocată din funcție în baza zvonurilor și a acuzațiilor care au adus atingere onoarei și reputației sale. Aceasta mai susține că, în consecință, sancțiunea disciplinară pronunțată împotriva ei, adică revocarea, constituie o pedeapsă severă, de vreme ce în temeiul art. 5 din Legea nr. 1136 referitoare la avocați, îi este interzis să exercite și meseria de avocat. Prin urmare, reclamanta susține că această interdicție nu îi permite să trăiască în mod adecvat.

63. Reclamanta consideră că este firesc să se aștepte de la un magistrat, care reprezintă justiția și garantează buna funcționare a acesteia, verticalitate și exemplaritate în exercitarea atribuțiilor. Însă aceasta susține că, în primul rând, reproșurile erau false: ea nu întreținea relații intime cu persoanele citate în dosarul său disciplinar și nu purtase niciodată haine indecente, așa cum confirmau numeroșii martori. În plus, aceasta subliniază că fusese sancționată în baza „impresiei” pe care a lăsat-o și nu a comiterii efective a acțiunilor reproșate.

64. Reclamanta pune accentul pe noțiunea de „justițiabil” la care se referă Guvernul. Aceasta spune că „justițiabili” sunt doi alți judecători, funcționari, jandarmi, polițiști și un avocat. Este uimitor de constatat că asemenea persoane au putut să își piardă respectul pentru un magistrat, pur și simplu pentru că au auzit niște zvonuri. În această privință, reclamanta subliniază că anumite mărturii îi aduc insulte, cum ar fi „femeie nerușinată”.

65. În plus, reclamanta contestă nu numai modul în care a fost condusă ancheta disciplinară, ci și elemente din dosarul disciplinar, de care declară că nu a știut decât ca urmare a comunicării acestora în cazul prezentei cereri, mai exact la șapte ani după evenimente.

66. În ceea ce privește pretensele relații cu dl. G.A., aceasta observă că reiese din dosarul disciplinar că inspectorul a examinat dosarele în care a pledat acest avocat. Rezultă că acesta a pledat în zece cauze în 2001 și în niciuna în 2002. Această concluzie contrazice total acuzația de atitudine părtinitoare și de favoritism. De fapt, dacă se parcurge dosarul disciplinar, se poate constata că nu există niciun element serios, care să demonstreze că reclamanta a fost părtinitoare. Martorii audiați au fost polițiști inculpați, un martor condamnat de ea însăși, un procuror și judecători cu care aceasta nu se avea deloc bine, din moment ce au depus plângere unii împotriva celorlalți. Reclamanta a concluzionat că faptele reproșate se bazează numai pe zvonuri și pe mărturii indirecte.

c) Motivarea Curții

67. O ingerință este considerată „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge un scop legitim dacă răspunde la o nevoie socială imperioasă și, în particular, dacă rămâne direct proporțională cu scopul urmărit.

Având în vedere problemele speței în cauză, Curtea subliniază legătura între noțiunea de „necesitate” și aceea de „societate democratică”, caracterizată prin pluralism, toleranță și spirit deschis (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Smith și Grady împotriva Regatului Unit*, menționată anterior, pct. 87).

68. Curtea recunoaște că revine autorităților naționale să judece primele necesitatea ingerinței, în ciuda faptului că revine Curții să stabilească dacă motivele ingerinței au fost relevante și suficiente. Statele contractante păstrează o marjă de apreciere în cadrul acestei evaluări, care depinde de natura activităților implicate și de scopul restricțiilor (*Dudgeon împotriva Regatului Unit*, 22 octombrie 1981, pct. 52 și 59, seria A nr. 45).

69. Curtea consideră că în speță, statutul de magistrat nu o privează pe reclamantă de protecția pe care i-o oferă art. 8 din Convenție. La momentul revocării, reclamanta ocupa o funcție judiciară. În calitate de magistrat, aceasta era inamovibilă în temeiul art. 139 din Constituția Turciei.

70. Curtea observă că faptele reproșate reclamantei făceau referire nu numai la exercitarea atribuțiilor sale, dar în mare parte, și la imaginea acesteia în fața justițiabililor. Prin urmare, ancheta litigiului depășea inevitabil limitele vieții profesionale. În acest sens, în decizia de revocare, CSM a enumerat trei categorii de motive, mai exact: (a) s-a stabilit că prin atitudinile și relațiile sale necorespunzătoare, reclamanta a adus atingere demnității și onoarei profesiei sale și a pierdut orice urmă de demnitate și considerație personală ; (b) că a dat de înțeles că lasă sentimentele personale să intervină în activitatea sa profesională ;(c) că are obiceiul să întârzie nemotivat la lucru, să plece mai devreme și să lipsească în repetate rânduri.

71. În măsura în care procedura viza acțiunile reclamantei legate de exercitarea funcției, aceasta nu ar putea fi privită, în ciuda neplăcerilor pe care le-a putut genera, ca o ingerință în dreptul reclamantei la respectarea vieții private, în sensul art. 8 din Convenție. În această privință, Curtea reamintește că deja a considerat legitim ca celor din funcții publice sau magistraților, să li se impună, din cauza statutului lor, obligația de rezervă referitoare la art. 10 din Convenție (*Vogt*, citată anterior, pct.26) sau de discreție privind exprimarea în

public a convingerilor religioase, referitoare la art. 9 [*Kurtulmuş împotriva Turciei* (dec.), nr. 65500/01, CEDO 2006-II]. Aceste principii se aplică *mutatis mutandis* la art. 8 din Convenție. În acest sens, Curtea ia notă de faptul că îndatoririle de ordin deontologic ale unui magistrat pot influența viața privată, în cazul în care magistratul, prin comportament – chiar din viața privată - aduce atingere imaginii sau reputației instituției judiciare.

72. Curtea subliniază totuși că persoanele cu un asemenea statut nu înseamnă că pierd caracterul de individ și că, în acest sens, nu beneficiază de aplicarea prevederilor art. 8 din Convenție. Prin urmare, în măsura în care procedura în cauză viza acțiunile reclamantei din viața privată, se poate ridica o problemă referitoare la dispoziția menționată anterior. În speță, nu se contestă că faptele cauzei intră sub incidența art. 8.

Astfel, îi revine Curții să cerceteze, ținând cont de circumstanțele fiecărei cauze, dacă a fost respectat un echilibru just între dreptul fundamental al individului la respectarea vieții private și interesul legitim al unui stat democratic de a veghea ca funcțiunea publică să se conformeze scopurilor enunțate în art. 8 § 2 [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rekvényi împotriva Ungariei* (GC), nr. 25390/94, pct. 43, CEDO 1999-III].

73. În speță, Curtea observă că, după o scurtă experiență în funcția de magistrat, reclamanta a fost repartizată într-o circumscripție judiciară mică, unde a lucrat timp de trei ani și jumătate. După evenimentele menționate, aceasta a urmat o carieră de succes ca magistrat, chiar a obținut o promovare de excepție în decembrie 2001. Din dosar reiese că reclamanta nu a mai fost subiectul niciunei alte proceduri disciplinare în timpul exercitării atribuțiilor sale în Karaçoban, unde și-a început cariera și la Seydişehir, ultimul loc unde a fost repartizată.

74. Ancheta împotriva reclamantei deschisă în mai 2002 a fost motivată de denunțurile altor funcționari. În cursul anchetei, reclamantei i s-a cerut să răspundă nu numai la chestiuni legate de atribuțiile sale, ci și la întrebări legate de activitățile sale din viața privată și de familie: relațiile cu mama sa și cu alte persoane, vacanțele sale.

75. În plus, din declarațiile martorilor audiați în cadrul anchetei reiese că numeroase persoane au fost interogate cu privire la zvonurile legate de relațiile reclamantei în viața profesională și privată, ținuta sa la lucru și în afara programului, modul de a se machia, respectarea orarului de lucru, vacanțele sale. Este la fel de interesant de notat că declarațiile anumitor martori interogați de către inspector sunt fără perdea. De fapt, anumite declarații pot fi suspectate de a păta deliberat reputația reclamantei (a se vedea în special supra pct. 10). Firește, inspectorul nu se poate face responsabil pentru aceste declarații. Cu toate acestea, având în vedere reproșurile făcute reclamantei, mai ales faptul că a răspândit convingerea largă cum că avea o relație apropiată în special cu patru persoane (pct. 8 anterior), este rezonabil să credem că acesta a îndemnat martorii să vorbească despre aceste subiecte.

76. Curtea poate înțelege că adoptarea de către magistrat, în viața profesională sau în cea privată, a unei conduite care nu îl face demn de încrederea și respectul cuvenit, poate avea un anumit efect asupra reputației puterii judiciare. Totuși, în chestiunile legate de viața privată a unui funcționar, acesta trebuie să fie capabil să prevadă, într-o anumită măsură, consecințele acțiunilor sale din particular și, după caz, să beneficieze de garanții adecvate. Asemenea garanții sunt cu atât mai necesare când viața profesională câștigă teren adesea în viața privată, în așa fel încât devine din ce în ce mai greu să se facă distincție în ce calitate acționează individul la un anumit moment (a se vedea *Bigaeva*, menționată anterior, pct. 23). Curtea consideră că, în asemenea situații, în legislația internă ar trebui prevăzute măsuri adecvate pentru a proteja viața privată a unui magistrat.

77. Cu toate acestea, în speță, chiar dacă anumite atitudini atribuite reclamantei, în special că a luat decizii motivate de considerente personale, ar putea, după caz, să fie de natură să justifice o măsură radicală, cum este revocarea din funcție, Curtea constată că ancheta condusă pe plan intern nu a permis probarea solidă a acestor acuzații. În plus, numeroase activități care au fost analizate la nivel intern nu aveau nicio legătură relevantă cu activitățile profesionale ale reclamantei. Mai mult, în cursul procedurii disciplinare care s-a încheiat cu revocarea sa, reclamanta nu a beneficiat decât de foarte puține garanții. Ca urmare

a deschiderii procedurii disciplinare, i s-au adus la cunoștință numai reproșurile. Ancheta condusă de inspector nu a respectat garanțiile minime cerute. Nici declarațiile martorilor audiați în cursul anchetei, nici raportul inspectorului nu au fost comunicate reclamantului (pct. 12 anterior). Aceasta a putut să prezinte pledoaria sa de apărare în scris, inspectorului și CSM-ului. Cu toate acestea, înainte de a lua decizia de revocare din funcție, nici inspectorul, nici CSM nu au audiat-o pe reclamantă. Curtea este foarte surprinsă de faptul că singura audiere a reclamantei în acest proces a avut loc în ultima etapă a procedurii, adică în ședința CSM reunit în comisia sa pentru examinarea contestațiilor (pct. 21 anterior).

78. Curtea consideră că orice magistrat care face obiectul unei măsuri de revocare din funcție întemeiate pe motive legate de acțiunile lor din viața privată și de familie nu trebuie să fie privat de garanții împotriva caracterului arbitrar. Acesta trebuie în special să aibă posibilitatea de a cere controlul măsurii în litigiu de către un organ independent și imparțial, competent să analizeze toate problemele pertinente de fapt și de drept, pentru a se pronunța cu privire la legalitatea măsurii și să sancționeze un eventual abuz al autorităților. În fața acestui organ de control, persoana în cauză trebuie să beneficieze de o procedură contradictorie pentru a-și putea prezenta punctul de vedere și a contesta argumentele autorităților (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Al-Nashif împotriva Bulgariei*, nr.50963/99, pct. 123 și 124, 20 iunie 2002 și *Lupsa împotriva României*, nr. 10337/04, pct. 38, CEDO 2006-VII). Acest lucru este cu atât mai important în cauza de față, de vreme ce revocarea din funcție a reclamantei a avut un efect major asupra carierei și a viitorului acesteia, dat fiind că un magistrat revocat din funcție pierde automat și posibilitatea de a profesa ca avocat (pct. 26).

79. Prin urmare, Curtea concluzionează, după ce a examinat procesul decizional și raționamentul care susține deciziile interne, că atingerea adusă vieții private a reclamantei nu a fost direct proporțională cu scopul legitim urmărit. Mai exact, reclamanta nu a beneficiat de gradul minim de protecție împotriva caracterului arbitrar, impus la art. 8 din Convenție.

Prin urmare, această dispoziție a fost încălcată.

C. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 13 coroborat cu art. 8

80. Reclamanta susține că nu a dispus de o cale de atac eficientă împotriva deciziei CSM care afecta dreptul său la respectarea vieții private. Aceasta susține că deciziile CSM, cu toate că se presupune că implică consecințe grave și ireversibile în ceea ce privește viața profesională a magistraților, nu sunt supuse niciunui control jurisdicțional în temeiul art. 159 din Constituție.

81. Guvernul contestă acest argument. Acesta subliniază că CSM, format din judecători și procurori de la Curtea de Casație și din Consiliul de Stat, numiți pe patru ani, este independent. În orice caz, Guvernul consideră că reclamanta, care a avut posibilitatea de a face contestație în fața comitetului pentru examinarea contestațiilor, format în cadrul CSM, nu ar trebui să afirme că este victimă a absenței unei căi de recurs eficiente în sensul art. 13 din Convenție. În acest sens, subliniază că acea comisie a CSM care a dispus sancțiunea și care s-a pronunțat cu privire la cererea de reexaminare a fost diferită de comisia care a analizat contestațiile.

82. Curtea reamintește că art. 13 din Convenție garantează existența în dreptul intern a unei căi de atac care să permită prevalarea de drepturile și libertățile din Convenție, astfel cum sunt consacrate în aceasta. Prin urmare, această dispoziție are drept consecință o cale de atac internă care permite instanței naționale competente să examineze conținutul unei „plângeri credibile” întemeiate pe Convenție și să ofere măsurile de reparație corespunzătoare [*Kudla împotriva Poloniei* (GC), nr.30210/96, pct.157, CEDO 2000-XI].

În speță, Curtea concluzionează că a fost încălcat art. 8 § 1 din Convenție (pct.79). Prin urmare, caracterul întemeiat al acestui capăt de cerere nu este pus la îndoială.

83. Curtea reamintește că a examinat deja absența controlului deciziilor adoptate de CSM în cauza *Kayasu împotriva Turciei* (nr.64119/00 și 76292/01, pct. 117-123, 13 noiembrie 2008) și a concluzionat că a fost încălcat art. 13 din Convenție, coroborat cu art. 10.

84. Curtea mai ia notă de faptul că Guvernul invocă, așa cum a făcut și în cauza *Kayasu* menționată anterior, existența unei căi de a contesta deciziile pronunțate de Consiliul Superior al Magistraturii, prevăzută la art. 73 din Legea nr. 2802. Această cale a fost folosită de reclamantă, fără succes (pct. 21 anterior).

85. Curtea reamintește că a luat notă în cauza *Kayasu* menționată anterior de faptul că întocmai cum prevede regulamentul intern al CSM, Comitetul pentru examinarea contestațiilor a fost format din plenul Consiliului, adică cei unsprezece membri titulari și supleanți, plus consilierul ministrului Justiției și că pentru pronunțarea deciziei i se cerea majoritate. Odată pronunțată decizia de revocare din funcție, aceasta a fost examinată de un comitet pentru examinarea recursurilor, format din nouă membri, dintre care patru participaseră la ședința CSM în care se pronunțase decizia de revocare din funcție (pct. 25 anterior). Având în vedere aceste împrejurări, Curtea a considerat că imparțialitatea CSM, întrunit în ședințele în care se examinează contestația unui reclamant, era pusă la îndoială, cu atât mai mult cu cât regulamentul intern al Consiliului nu prevedea nicio măsură cu scopul de a garanta imparțialitatea membrilor săi care votau în cadrul Comitetului de examinare a contestațiilor (*Kayasu*, menționată anterior, pct. 121).

86. Dincolo de argumentele enunțate anterior Curtea observă, în cauza de față, că procedura CSM nu a făcut nicio referire la drepturile reclamantei garantate la art. 8, pentru a distinge acțiunile din viața privată care nu aveau legătură directă cu exercitarea atribuțiilor.

87. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a concluziona că reclamanta nu a beneficiat de o cale de atac, care să corespundă cerințelor minime ale art. 13, în ceea ce privește susținerea capătului de cerere din prisma art. 8 din Convenție.

88. Prin urmare, Curtea consideră că a fost încălcat art. 13 coroborat cu art. 8 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

89. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

90. Curtea observă că reclamanta nu și-a prezentat solicitările cu titlu de reparație echitabilă în termenul prevăzut.

Conform jurisprudenței constante (a se vedea, în special *Andrea Corsi împotriva Italiei*, nr. 42210/98, 4 iulie 2002, și *Willekens împotriva Belgiei*, nr. 50859/99, 24 aprilie 2003) Curtea nu acordă nicio sumă cu titlul de reparație echitabilă, dat fiind că pretențiile și documentele justificative necesare nu au fost depuse în termenul prevăzut în acest sens la art. 60 § 1 din regulament.

91. În aceste condiții, Curtea consideră că reclamanta nu s-a conformat obligațiilor care îi reveneau în temeiul art. 60 din regulament. Prin urmare, Curtea consideră că nu este necesar să i se acorde vreo sumă cu acest titlu.

92. Curtea observă că legislația turcă a fost modificată astfel încât deciziile de revocare din funcție luate de Consiliul Superior al Magistraturii sunt supuse controlului jurisdicțional (pct. 23 anterior). Având în vedere această modificare și, ținând cont de considerentele exprimate mai sus cu privire la art. 8 și 13 din Convenție, aceasta consideră că supunerea deciziei de revocare din funcție controlului jurisdicțional la cererea reclamantei, ar reprezenta un mijloc corespunzător de a remedia încălcările constatate.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,
ÎN UNANIMITATE,

- 1. Declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe articolele 8 și 13 din Convenție și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;**
- 2. Hotărăște că a fost încălcat art. 8 din Convenție;**
- 3. Hotărăște că a fost încălcat art. 13 din Convenție coroborat cu art. 8;**

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 19 octombrie 2010, în temeiul art. 77 pct. 2 și 3 din regulament.

Françoise Elens-Passos
Grefieră adjunctă

Françoise Tulkens
Președinte

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenție și 74 § 2 din regulament, este anexat la prezenta hotărâre un rezumat al opiniei separate a judecătorilor A. Sajó și D. Popović.

F.T.
F.E.P.

Opinia separată a judecătorului Sajó la care s-a raliat judecătorul Popovic
(Traducere)

Considerăm că a fost încălcat, în speță, articolul 8 § 1 din Convenție. Cu toate acestea, noi nu am fi limitat analiza acestei dispoziții, dat fiind că această cauză ridică și probleme care intră sub incidența art. 6.

Anchetatorii au strâns probe, adunând mărturii cu privire la aspecte intime din viața privată a reclamantei care nu aveau legătură cu exercitarea funcției judiciare (dacă locuia sau nu cu mama sa, colectarea de informații defăimătoare privind pretensele sale relații intime extraconjugale, etc. pct. 10, 75 și 77 din hotărâre). Această anchetă a reprezentat o ingerință în viața privată a reclamantei, care nu urmărea niciun scop legitim.

Guvernul susține că protejarea prestigiului funcției judiciare prin intermediul unei acțiuni disciplinare este în interesul ordinii publice. În speță, acest argument nu se bazează pe niciun element, în principal din cauza lipsei clarității „legii” aplicabile care definește ce este necesar pentru apărarea ordinii. Singura dispoziție legală în acest sens este art. 69 din Legea nr. 2802 cu privire la judecători și procurori, care sancționează comportamentul de natură să aducă atingere onoarei, demnității și prestigiului funcției judiciare.

Mai rămâne de văzut dacă o normă juridică atât de vagă îndeplinea și cerințele de accesibilitate și de predictibilitate. Curtea are îndoieli serioase cu privire la calitatea legii, însă, făcând referire la hotărârea *Vogt împotriva Germaniei* (26 septembrie 1995, seria A nr. 323), aceasta consideră inutil să examineze în detaliu caracterul suficient de previzibil al sancțiunii. În cazul în care textele care vizează deontologia judiciară sunt formulate în termeni vagi în numeroase state, sensul acestor noțiuni largi devine inteligibil prin deciziile pertinente, judiciare și nu numai, care sunt publicate. În hotărârea *Vogt* (pct. 48), Curtea a considerat acest lucru decisiv¹. Dacă, în unele cazuri, „jurisprudența constantă” publicată, deci accesibilă,

¹. „1 În acest caz, Curtea Constituțională Federală și Curtea Administrativă Federală au definit clar noțiunea de obligație de loialitate politică impusă tuturor funcționarilor prin dispoziții legale relevante la nivelul federației și al Landurilor, prin art.61 alin. 2 din legea cu privire la funcția publică în Saxonia Inferioară (pct. 26-28 supra) [...] La vremea la care se petreceau faptele, adică în timpul procedurii disciplinare sau ulterior, dna. Vogt ar fi trebuit să aibă cunoștință de existența acestei jurisprudențe și deci ar fi trebuit chiar să prevină riscurile la care se supunea prin activitățile sale politice [...]”

și urmărită de jurisdicțiile inferioare chiar completează o dispoziție legală și o face mai clară în ceea ce privește caracterul previzibil (a se vedea, printre altele *Müller și alții împotriva Elveției*, 24 mai 1988, pct. 29, seria A nr. 133), acest lucru nu pare să se aplice și pentru speța de față (a se vedea, în acest sens, *Ali Koç împotriva Turciei*, nr. 39862/02, pct. 31, 5 iunie 2007). Deciziile Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) nu sunt accesibile, iar Guvernul nu menționează nicio sursă de această natură în materie de deontologie judiciară. Noi considerăm, prin urmare, că ingerința în viața privată a reclamantei nu era prevăzută de lege. Aceasta este concluzia la care a ajuns Curtea într-o cauză similară, *N.F. împotriva Italiei*, (nr. 37119/97 – a se vedea în special pct. 31 – CEDO 2001-IX). Bineînțeles, Curtea nu împiedică examinarea altor aspecte privind o pretinsă încălcare. Dimpotrivă, o abordare de acest gen îi permite să își îndeplinească misiunea de jurisdicție internațională.

Curtea consideră că, în măsura în care procedura în cauză viza acțiunile reclamantei din viața privată, se poate ridica o problemă referitoare la art. 8 (pct. 72 din hotărâre). Aceasta consideră că procedura nu a fost corectă: nici inspectorul, nici CSM nu o audiaseră pe reclamantă personal pentru a asculta apărarea acesteia; unica audiere a avut loc abia în ultima etapă a procedurii; controlul măsurii în litigiu de către un organ independent și imparțial, competent să se pronunțe cu privire la toate problemele de fapt și de drept relevante a fost imposibil; nu a avut loc o procedură în contradictoriu; iar imparțialitatea CSM este pusă la îndoială.

După cum reiese din cele prezentate anterior, Curtea așteaptă un nivel de protecție procedurală mai avansat decât simpla protecție împotriva arbitrarului, care trebuie în mod normal asigurată atunci când un drept protejat de Convenție este în joc în cadrul unei proceduri disciplinare interne. Garanțiile procedurale specifice care lipsesc în speță sunt cele ale unui proces echitabil consacrate la art. 6. Nu fără motiv, partea interesată și-a întemeiat în mod expres cererea sa pe art. 6, capăt de cerere care a fost ulterior recalificat de Curte. Nedreptatea procedurală comisă în cadrul procedurii de revocare din funcție este diferită de ingerința în viața privată a reclamantei, care a rezultat din amestecul autorităților publice, sub rezerva legăturii care există între ele, adică faptul că CSM nu a exclus în cadrul procedurii inechitabile informațiile lipsite de relevanță obținute în baza art. 8.

Cum noi suntem de acord cu opinia Curții conform căreia în caz de ingerință a unei autorități publice în drepturile protejate de Convenție, procedura aplicată trebuie să respecte principiile de echitate procedurală, considerăm că lipsurile semnalate de Curte aduc atingere indiscutabil art.6. Trebuie spus lucrurilor pe nume.

Or Curtea consideră art. 6 inaplicabil. Aceasta consideră că reclamanta, în calitate de persoană care exercită o funcție publică, nu se poate bucura de protecția oferită la art. 6, chiar dacă ar trebui să aibă acest drept, astfel încât, în definitiv recunoaște că reclamanta a fost privată de ceea ce s-ar considera echivalentul protecției unei proceduri judiciare echitabile, beneficiu pe care reclamanta nu putea să îl pretindă. Ceea ce pare a fi un raționament circular decurge din ipoteza de bază din hotărâre, respectiv că în aplicarea criteriilor enunțate în cauza *Vilho Eskelinen și alții împotriva Finlandei* (GC) (nr. 63235/00, pct. 62, CEDO 2007-IV) calitatea de magistrat a reclamantei reprezintă un obstacol în aplicarea art. 6 în speță.

În opinia noastră, hotărârea *Vilho Eskelinen* nu este un obstacol pentru a concluziona că procedura disciplinară de la CSM privind o problemă de revocare din funcție și de interdicere de practicare a unei meserii este o procedură în fața instanței și, prin urmare, că art. 6 din Convenție trebuie aplicat. Litigiul la nivel intern vizează dreptul reclamantei de a continua o activitate profesională. Este de necontestat că este vorba de un drept cu caracter civil. În împrejurările speței, condițiile care îi permit unui stat să priveze titularul unei funcții publice de garanțiile art. 6 în cadrul unei contestații asupra unui drept cu caracter civil nu sunt valabile.

Curtea se bazează pe decizia pe care a pronunțat-o în cauza *Serdal Apay împotriva Turciei* (nr. 3964/05, 11 decembrie 2007). Într-o anumită măsură, situația din această cauză

este diferită de cea din speță, și, în plus, nu putem fi de acord cu anumite ipoteze care sunt formulate în aceasta.

Nu se va sustrage garanțiilor unui proces echitabil un litigiu referitor la un drept cu caracter civil în cazul în care obiectul acestuia nu se raportează la exercitarea puterii publice sau în cazul în care nu pune în discuție legătura specială de încredere și de loialitate între funcționar și stat. (*Vilho Eskelinen și alții*, menționată anterior, pct. 62). În cauza *Serdal Apay*, reclamantul demisionase din funcția de magistrat din motive personale și cerea să fie reintegrat. Cauza *Serdal Apay* avea ca obiect accesul la o funcție publică. Desigur, este incontestabil că prin Convenție nu se garantează niciun drept de acces la o funcție publică. Cu toate acestea, în speță, se pune problema unei revocări din funcție și a unei interziceri suplimentare de practicare a unei meserii (această interzicere nu se raportează la exercitarea unei funcții publice). În ceea ce privește diferența acces/statut actual, a se vedea și cauzele *Glaserapp împotriva Germaniei* (28 august 1986, seria A nr.104), și *Vogt*, menționată anterior. În speță, o sancțiune care depășește cadrul de exercitare al unei funcții publice a fost impusă printr-o decizie extrajudiciară. În ceea ce privește interzicerea de practicare a unei meserii, decizia CSM nu ține neapărat de sfera puterii publice. Referitor la revocarea din funcție, situația este comparabilă cu cea a unui conflict obișnuit la locul de muncă. În principiu, nimic nu justifică sustragerea conflictelor obișnuite de la locul de muncă de la garanțiile art. 6 § 1 – de exemplu cele legate de plata salariului, a unei indemnizații sau de alte drepturi de acest gen - pe motivul existenței unui caracter special al relației dintre funcționarul în cauză și statul respectiv (*Vilho Eskelinen*, menționat anterior pct. 62). O extensie prin analogie a unei derogări deja existente care ar restabili aplicabilitatea unei reguli generale, nu este contrară concluziei formulate în cauza *Vilho Eskelinen*.

Apoi, conform hotărârii *Vilho Eskelinen* (pct. 62), orice derogare trebuie să fie bazată pe motive obiective în raport cu interesul statului. Anume, că trebuie demonstrat nu că există o legătură specială, ci că interesele (suverane) ale statului justifică o derogare specifică. Este legitim ca statul să impună membrilor cu funcții publice o obligație de rezervă, însă din acest fapt nu rezultă că aceștia trebuie sustrași de la garanțiile unui proces echitabil în procedura de examinare a pretensei încălcări a obligației. Derogarea trebuie justificată prin motive obiective. În această hotărâre, nu este analizată existența „motivelor obiective”. O tendință generală de a nu cere o asemenea demonstrare în cazuri asemănătoare pare să reiasă din jurisprudența noastră. Cu toate acestea, dat fiind că este vorba de o negare a dreptului la un proces echitabil într-o cauză care ține de un drept cu caracter civil, această dispensă trebuie să se interpreteze ca fiind o excepție și prin urmare se impune să cerem statului să demonstreze că derogarea de la art. 6 § 1 din Convenție se bazează pe motive obiective care servesc indubitabil și în mod necesar interesului statului.

Guvernul nu aduce niciun motiv care să justifice o asemenea derogare și nu ne putem imagina ce fel de „interes legitim de a le impune acestora (magistraților) o obligație specială de încredere” necesită denegarea de justiție în cazul revocării din funcție a unui magistrat. Până la urmă, această procedură de revocare nu vizează un caz de concediere a unui funcționar numit după bunul plac al executivului, din motive politice. De fapt, independența și integritatea judiciară și personală demonstrează exact contrariul, respectiv protecția unei proceduri judiciare echitabile împotriva sancțiunilor arbitrare, în special a revocării din funcție. Această cauză nu vizează numai controlul exercitării specifice a puterii publice. În cauzele menționate anterior, considerentele de loialitate și alte interese ale statului se pare, cel puțin la prima vedere, că au constituit un motiv obiectiv pentru refuzarea beneficiului protecției oferite la art. 6, atunci când statul dorește acest lucru, cu toate că acest motiv nu trebuie sub nicio formă să se substituie obligației de a demonstra că refuzul este bazat pe motive obiective. Dar, să reamintim că revocarea din funcție a unui magistrat din motive care nu țin de exercitarea puterii publice nu intră în aceste categorii.

În cele din urmă, în cauza *Serdal Apay*, Curtea a considerat că este îndeplinit un criteriu suplimentar care justifică sustragerea litigiilor de la garanțiile unui proces echitabil.

Conform Constituției turce, „deciziile Consiliului nu pot fi contestate în fața instanțelor judiciare” (art. 159). Conform Curții, dreptul intern al statului respectiv exclusese în mod expres accesul la instanță. Curtea a considerat acest aspect decisiv și în speșă. Cu toate acestea, această prevedere din Constituție nu exclude în mod expres caracterul judiciar al CSM, ci dispune numai că deciziile acestuia sunt nesusceptibile de apel. Guvernul recunoaște că CSM are un caracter judiciar: acesta invocă existența unei căi de contestație împotriva deciziilor pronunțate de Consiliu. Cel puțin Comitetul pentru examinarea contestațiilor din cadrul CSM ar putea fi considerat un tip de instanță.

Tendința care devine din ce în ce mai pronunțată în statele membre ale Consiliului Europei vine în sprijinul acestei interpretări. Cum în numeroase țări procedura disciplinară aplicabilă magistraților nu este judiciară în sensul strict, ci se pretează la garanții procedurale, este, din acest motiv, calificată ca procedură cvasi-judiciară. Dat fiind că nu este considerată ca procedură cu caracter judiciar (cum se întâmplă în Franța), există garanții procedurale¹.

Consiliul consultativ al judecătorilor europeni consideră că „intervenția unei instanțe independente conform unei proceduri care garantează pe deplin drepturile apărării este de o importanță capitală în ceea ce privește problemele disciplinare”. Comisia de la Veneția împărtășește acest punct de vedere².

Termenul „instanță” est cel utilizat în Convenție; prin urmare, reiese un sens autonom care trebuie stabilit prin interpretarea Convenției. „Punctul esențial este că la Curte nu s-a acordat importanță denumirii instituției care funcționează ca instanță. La fel, este acceptabil ca instituția în cauză să își îndeplinească atribuțiile nejudiciare”³. De curând, Curtea a apreciat că un organ parlamentar ar putea corespunde condițiilor care i-ar putea permite atribuirea calității de instanță (*Savino și alții împotriva Italiei*, nr. 17214/05, 20329/05 și 42113/04, pct. 72-74, 28 aprilie 2009).

CSM este format din judecători și este independent de alte organe ale statului.

Având în vedere că CSM este o instanță care se pronunță pe probleme constituționale, nu există nimic care să excludă aplicarea garanțiilor oferite la art.6. Încălcarea Convenției rezultă din faptul că CSM, în calitate de instanță, nu a aplicat regulile unui proces echitabil într-o cauză care viza un drept cu caracter civil⁴.

¹. A se vedea Giuseppe Di Federico, Accountability and Conduct: an overview, in Anja Seibert-Fohr (ed.), *Judicial Independence in Transition Strengthening the Rule of Law in the OSCE Region*. Springer, în curs de apariție.

². Raport privind independența sistemului judiciar, partea I : independența judecătorilor, adoptată de Comisia de la Veneția, cu ocazia Celei de-a 82a sesiuni plenare. (Veneția, 12-13 martie 2010)

³. Stefan Trechsel, *Human Rights in Criminal Proceedings*, Oxford University Press, 2005, p. 48.

⁴. Noi salutăm introducerea controlului judiciar al deciziilor CSM ca urmare a modificărilor recente din Constituția turcă. Aceasta este o soluție legitimă în ceea ce privește cerințele procedurale pe care le-am considerat aplicabile, însă nu este unica soluție (a se vedea mai sus). Ar fi fost posibil ca procedura internă a CSM să fie adusă la standardele impuse de exigențele art. 6, chiar și fără modificarea Constituției [a se vedea, de exemplu, garanțiile procedurale existente în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii în Italia (*Consiglio Superiore della Magistratura*)].